

Bloeien op beton

Voorganger: Ds. Heleen Weimar

Lezingen:

1^e Schriftlezing: Ezechiël 11,16-20

2^e Schriftlezing: Matteüs 28,1-10

Gemeente van Christus,
Toen ik in Amsterdam studeerde, fietste ik bijna elke dag onder een viaduct door waarop met grote letters stond geschreven HET IS LENTE, MAAR BETON BLOEIT NIET! Een aanklacht tegen de steenwoestijn die Buitenveldert was geworden, dicht geplaveid met wegen, volgebouwd met hoge blokken van beton. Hier was de natuur volledig uitgebannen. HET IS LENTE, MAAR BETON BLOEIT NIET!

Even doods en onleefbaar als beton, even hard en ondoordringbaar was de rots waarin het graf van Jezus uitgehouwen was. Jezus had het zelf gezegd in zijn gelijkenis van de zaaier: zaad dat op rotsgrond valt heeft geen diepte om wortel te schieten. Als de zon opkomt verschroeit het, omdat het geen wortel heeft en het verdort. Alleen zaad dat in goede aarde valt zal opkomen en bloeien en rijkelijk vrucht dragen. Zaad op rotsgrond heeft geen kans van leven.

En even onverbiddelijk als de dood was ook de steen die voor de opening van het graf geschoven was. Even onwrikbaar als het feit van Jezus' dood en de feiten daaraan voorafgaand: het verraad, het oneerlijke proces, de verloochening door zijn vrienden, de gruwelijke marteling, het gevoel van totale Godverlatenheid.

Net zo muurvast als die steen voor het graf is ook de realiteit in ons leven en in onze tijd, de keiharde werkelijkheid dat mensen sterven, dat er groot onrecht geschiedt op aarde, dat er pijn geleden wordt en mensen elkaar moedwillig pijn doen, dat er oorlog is en dreiging van terreur, dat de aarde gevaarlijk snel opwarmt. Dat er diersoorten en plantensoorten uitsterven. Dat zijn keiharde feiten.

Maar nu horen we met Pasen - we hebben het al heel vaak gehoord, we horen het steeds weer opnieuw - nu horen we met Pasen dat die loodzware onwrikbare steen is weggerold van Jezus' graf. Er is iets fundamenteel veranderd. En we horen dat uit de keiharde rotsgrond van het graf Jezus is opgestaan, om aan zijn volgelingen te verschijnen, zoals opschietend vrucht dragend graan op vruchtbare bodem. Het is anders gegaan dan iedereen voor mogelijk hield. Ook met de leerlingen van Jezus. Ze stonden op uit hun verdriet, ze kregen nieuwe moed. Hun geloof in de komst van Gods koninkrijk werd weer aangewakkerd. Hun harten vulden zich met dankbaarheid en hoop.

Kan dat ook in onze tijd? Kan dat ook in onze levens? Is

er bloei mogelijk op het beton van onze werkelijkheid? In de diensten van de afgelopen Stille Week en in het vastenweekend daaraan voorafgaand, stonden we stil bij mensen die geloofden (of nog steeds dat doen) in verandering. Die met vereende krachten, met hulp van God en van engelen, of met engelengeduld, enorme stenen hebben weggerold. Of dat niet eens, maar enkel in de keiharde werkelijkheid het uithielden, de hoop behielden en bleven geloven in oogst en bloei, ooit.

We hebben geskypet in het vastenweekend met Ante Wind, een kinderarts die werkt voor Artsen zonder grenzen. Haar motivatie om zich hiervoor met al haar talenten en enthousiasme in te zetten is dat zij zich niet neer wil leggen bij de grote ongelijkheid in de wereld, het enorme verschil of je in het rijke Westen wordt geboren, of in een gebied waar oorlog woedt en armoede is en een gebrek aan medische voorzieningen. Die oneerlijkheid wil zij een beetje kleiner maken.

We zagen een film over Albert Schweizer en de dienst met Palmпасen ging ook over hem. Zozeer was hij gegrepen door Jezus' geloof in de komst van het koninkrijk van God, dat hij zich daarvoor niet alleen met woorden wilde inzetten, als theoloog, maar ook met daden. Op 30-jarige leeftijd ging hij alsnog medicijnen studeren en werd arts in Lambarene, in Gabon. Over verandering gesproken!

In de vesper op maandag gedachten we Oscar Romero, aartsbisschop in El Salvador. Opgeschrikt door de moord op een priester, uitgevoerd door een doodseskader, gaf hij een radicale wending aan zijn leven. Hij koos de kant van de armen in zijn land. Hij wist dat zijn leven vanaf dat moment in groot gevaar was, maar hij geloofde dat hij na zijn dood zou opstaan in het volk van El Salvador.

Op dinsdag dachten we aan Martin Luther King en zijn inzet voor de burgerrechtenbeweging in de VS. Toen hij op een keer erg bang geworden was, door de toenemende stroom van haatbrieven en doodsbedreigingen, hoorde hij een innerlijke stem, de stem van Jezus, die tot hem sprak: 'Sta op, Martin. Sta op voor de gerechtigheid. Sta op voor de waarheid. En zie, ik zal met je zijn tot de einden der wereld.' Vanaf dat moment was hij niet bang meer. Later zei hij daarover: 'Lijden dat men vrijwillig op zich neemt, heeft een veranderende kracht.'

In de vesper op woensdag gedachten we Pater Frans van der Lugt. Hij stond niet op, maar bleef juist zitten. Hij wilde de hongerende en belaagde bevolking van Homs niet in de steek laten. En hij wilde voor de buitenwereld blijven getuigen van wat er in Syrië gebeurde.

En op donderdagavond laat zag ik in de serie Movies That Matter een documentairefilm over de Congolese gynaecoloog Denis Mugwege, die grote indruk op mij maakte. Deze gedreven arts tracht zo goed mogelijk de schade te herstellen die vrouwen en meisjes is aangedaan door seksueel geweld in zijn land, Congo. Niet alleen de fysieke schade, d.m.v. operaties en behandelingen, maar ook de schade aan hun ziel, zodat ze hun verdriet te boven komen en opstaan met een herwonnen gevoel van eigenwaarde. Wereldwijd probeert hij bestuurders en politici te overtuigen om op te staan tegen seksueel geweld als zeer ondermijnend oorlogswapen. Ook zijn leven loopt gevaar, er is al eens een aanslag op zijn leven gepleegd.

Stuk voor stuk zijn zij allen mensen die op de een of andere manier zijn opgestaan om anderen te helpen opstaan. Stuk voor stuk zijn zij mensen die geloven of geloofden in verandering, zoals Jezus geloofde in verandering. Stuk voor stuk wijden zij zich of hebben zich gewijd aan hun medemensen onder zeer moeilijke omstandigheden. Ze schoten op uit rotsgrond, ze staan te bloeien op beton.

Onze paasvreugde, de blijdschap om de opstanding van Jezus, mag er ook zijn om het opstaan van deze 'heiligen'. En als het gaat om degenen van hen die gestorven zijn - Romero, King en Van der Lugt - dan leggen we vandaag niet de nadruk op hun dood en op wat zij geleden hebben, zoals we deden in de Stille Week, maar op wat zij tot stand hebben gebracht, en wat zij hebben uitgedragen. En we danken de goede God die hen zoveel talenten gaf en die hen opwekte om op te staan voor de gerechtigheid, voor de armen en slachtoffers van oorlog en die hen hielp om te volharden in het geloof in Gods koninkrijk van vrede en gerechtigheid.

Geloven in verandering en ook daadwerkelijk verandering tot stand brengen - het verschil maken - is dat alleen weggelegd voor de groten in onze mensengeschiedenis, voor de idealisten, voor de mensen met uitzonderlijke talenten? Ons jaarthema 'Allemaal heiligen' heeft wel een beetje het risico in zich dat we dat gaan denken. Het gevaar dreigt dat die begaafde en moedige mensen op wie we ons concentreren zo ver van ons afstaan in hun grootsheid, dat we hun geloof, hun keuzes, hun moed, hun hoop niet meer met onze eigen kleine levens kunnen

verbinden. Het misverstand ligt op de loer dat we menen dat er een rangorde zou zijn tussen gewoon heilig - wat iedereen is die in dienst van God en mensen wil leven - en buitengewoon heilig of zelfs uitzonderlijk heilig. Om zo'n onderscheid, om het wegen van heiligheid gaat het niet. En het gaat ook niet om het meten van resultaten.

Immers, elke verandering, elke ommekeer in de richting van Gods koninkrijk, elk sprankje hoop, elk vonkje liefde, elk flintertje geloof heeft een beginpunt in het hart van één enkel mens. Elke grote verandering begint met een klein zaadje. Soms werkt iets aanstekelijk. Soms groeit iets uit tot een grote beweging. Soms krijgt iets een organisatievorm die slim en effectief is. En soms blijft het bij één enkel bouwsteentje, één snippertje verandering in de richting van Gods nieuwe wereld van liefde en gerechtigheid. Maar elk kleine begin, elke bescheiden verandering is zonder onderscheid van grote waarde in het licht van Gods komende koninkrijk.

En daarom lazten we ook uit Ezechiël op deze blijde Paasmorgen. Over het levende hart dat God ons zal geven als ons eigen hart van steen geworden is. Er zijn allerlei oorzaken aan te wijzen waardoor je een stenen hart kunt krijgen. Verdriet kan als een steen op je hart liggen, zo zwaar dat er voor hoop en liefde en blijdschap gewoon geen plaats meer is. En datzelfde geldt ook voor angst dat een mens koud om het hart maakt, zo koud als steen.

Onverschilligheid kan maken dat we van beton worden, dat ons hart van steen wordt. Volgens de joods schrijver Elie Wiesel is het tegenovergestelde van liefde niet de haat, maar de onverschilligheid. Wie onverschillig is geworden, kan zich niet meer laten raken, niet door het leed van anderen, niet door de liefde van anderen, niet door het mooie en goede wat er is, niet door het kwaad en de lelijkheid die er is. Wie onverschillig is geworden, is een beetje gestorven.

Het wonder van Pasen is niet alleen dat de steen van het graf is weggerold en Jezus is opgestaan, maar ook dat ons stenen hart wordt weggerold en er een levend hart voor in de plaats komt. Het wonder van Pasen is dat we weer gaan leven met al onze vezels, met hart en ziel.

In ons nieuwe hart is er ruimte voor verwondering en voor compassie, in ons nieuwe hart groeit de hoop. Met ons nieuwe hart gaan we weer geloven dat het anders kan en dat elk kleine begin, elk bescheiden gebaar van liefde van onschatbare waarde is in het licht van het komende koninkrijk. Met ons nieuwe hart gaan we bloeien op beton.

Amen